

Informatie voor patiënten en naasten

Altrecht

Informatie over de zorgmachtiging

Wat is een zorgmachtiging?

Bij een zorgmachtiging kunt u gedwongen worden om zorg te ondergaan. U kunt bijvoorbeeld tegen uw zin worden opgenomen in een ggz-instelling. Het kan ook zijn dat u medicatie moet nemen, ook als u dat niet wilt. De rechter beslist of u een zorgmachtiging krijgt. De rechter mag alleen een zorgmachtiging opleggen, als er sprake is van een psychische stoornis waarin ingegrepen moet worden. Er moet dan aan bepaalde voorwaarden worden voldaan.

Wat zijn de voorwaarden voor een zorgmachtiging?

Om een zorgmachtiging op te mogen leggen moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan: Er moet volgens de rechter sprake zijn van een dreigend ernstig nadeel. Dat betekent dat u door uw gedrag een gevaar voor uzelf of voor anderen vormt.

Er moet een vermoeden bestaan dat uw gevaarlijke gedrag komt door een psychische stoornis. Een psychiater moet u onderzocht hebben en vinden dat daar sprake van is en alleen door een zorgmachtiging het gevaar voor uzelf of anderen kan worden weggenomen.

U verzet zich tegen een behandeling of opname.

Wat is het verschil met een crisismaatregel?

Een crisismaatregel wordt opgelegd als er sprake is van een crisissituatie waarin snel ingegrepen moet worden. Bij een zorgmachtiging is wel verplichte zorg nodig, maar is geen sprake van een crisissituatie.

Wie is de geneesheer directeur?

In deze folder leest u een paar keer over geneesheer-directeur. Hij of zij is psychiater en controleert de kwaliteit van de (verplichte) zorg en of de ggz-instelling zich houdt aan wetten en regels. Iedere ggz-instelling heeft een of meer geneesheer-directeuren.

Welke stappen worden genomen bij een zorgmachtiging?

Een zorgmachtiging opleggen aan iemand, dat mag niet zomaar. Als iemand een verzoek indient voor het voorbereiden van een zorgmachtiging, dan moet de officier van justitie uitzoeken wat er aan de hand is en of een zorgmachtiging nodig is. Als hij dat vindt, dan wijst hij een geneesheer-directeur aan. De officier van justitie informeert de geneesheer-directeur of u al eerder verplichte zorg of een machtiging hebt gehad en of u in aanraking bent geweest met politie/justitie. De geneesheer-directeur wijst een zorgverantwoordelijke aan. Dat is de psychiater die uw contactpersoon is en die ervoor zorgt dat alles goed verloopt.

Wat is een zorgplan, zorgkaart, medische verklaring en plan van aanpak?

U wordt onderzocht door een onafhankelijk psychiater, die niet kort geleden bij uw behandeling betrokken is geweest. De psychiater onderzoekt of u een psychische aandoening hebt, of u gevaarlijk voor uzelf of anderen bent en of dit gevaar door de psychische ziekte komt. Als dat zo is, laat hij weten welke verplichte zorg nodig is om het gevaar te stoppen. Hij schrijft dat op in een **medische verklaring**. Als u denkt dat een zorgmachtiging niet nodig is, omdat u een plan hebt hoe volgens u verplichte zorg voorkomen kan worden, dan kunt u aan de geneesheer-directeur vragen of u een **plan van aanpak** mag schrijven. Vindt de geneesheer-directeur het goed dat u een plan van aanpak maakt? Dan krijgt u twee weken de tijd om het te schrijven. De voorbereiding van de zorgmachtiging wordt dan tijdelijk stopgezet.

Vindt de geneesheer-directeur dat u te weinig opschiet met het plan van aanpak? Of vindt hij dat er toch nog gevaar is waardoor er snel een zorgmachtiging moet komen? Of vindt hij dat door het plan verplichte zorg niet voorkomen kan worden? Dan kan hij verder gaan met het voorbereiden van de zorgmachtiging. U kunt later aan de rechter vragen of u alsnog een plan van aanpak mag maken. De zorgverantwoordelijke (psychiater) maakt in overleg met u een **zorgplan**. In het zorgplan staat onder andere welke diagnose u heeft, en welke verplichte zorg de zorgverantwoordelijke nodig vindt om het gevaar te stoppen. De zorgverantwoordelijke kan met verschillende personen praten, voordat hij het zorgplan maakt. Hij praat met u, maar ook bijvoorbeeld met uw familie, naasten en zorgverleners die voor u zorgen.

In het zorgplan wordt rekening gehouden met uw wensen en voorkeuren met betrekking tot de zorg. Die kunt u vastleggen in een **zorgkaart**. Daarin staat welke zorg u wel en niet wilt krijgen. U bent niet verplicht om een zorgkaart te maken.

Wat doen de officier van justitie en de rechter?

De zorgkaart, het zorgplan en de medische verklaring worden naar de geneesheer-directeur gestuurd. Hij geeft deze stukken door aan de officier van justitie. Daarbij geeft hij ook aan of hij verplichte zorg wel of niet nodig vindt en/of de aanvraag voldoet aan de wet.

De officier van Justitie beslist of hij ook vindt dat er een zorgmachtiging moet komen. Als hij dat vindt, zal hij aan de rechter vragen om er een beslissing over te nemen. Hij stuurt de medische verklaring, zorgkaart en zorgplan mee naar de rechter.

De rechter doet niet zomaar een uitspraak. Hij bestudeert eerst alle stukken en vraagt een aantal mensen om hun mening; ook u. U krijgt een uitnodiging om (samen met uw advocaat) uw kant van het verhaal te vertellen bij de rechter. Dit heet een **hoorzitting**. Die kan op de plek waar u woont, op de afdeling als u in een psychiatrische instelling verblijft of op de rechtbank plaatsvinden.

Uitspraak

Op basis van de hoorzitting en de schriftelijke stukken beslist de rechter of een zorgmachtiging nodig is. De rechter beslist uiterlijk drie weken nadat de officier van justitie het verzoekschrift heeft ingediend of u wel of geen zorgmachtiging krijgt. De griffier stuurt u een afschrift van de uitspraak. Krijgt u een zorgmachtiging, dan staat daarin wanneer welke verplichte zorg aan u gegeven mag worden.

Wat gebeurt er nadat ik een zorgmachtiging heb gekregen?

In de zorgmachtiging staat welke (vormen van) verplichte zorg u kunt krijgen. Bijvoorbeeld dat u gedwongen opgenomen mag worden. Of dat u verplicht medicatie mag krijgen of gesepareerd mag worden. Deze verplichte zorg kan in de ggz-instelling gegeven worden, maar ook thuis.

De zorgverantwoordelijke beslist of u deze verplichte zorg ook krijgt en overlegt met u, voordat hij u de verplichte zorg wil geven. Hij kan dan bekijken of er misschien nog een manier is om de verplichte zorg te voorkomen.

Wat gebeurt er als de zorgmachtiging is afgelopen?

Een zorgmachtiging mag maximaal 6 maanden duren. Wanneer deze voorbij zijn, betekent dat niet dat de verplichte zorg ophoudt. Er kan een verlenging van de zorgmachtiging worden aangevraagd (van maximaal een of twee jaar). Daarmee kan de verplichte zorg voor langere tijd aan u worden opgelegd. De rechter beslist over een verlenging van de zorgmachtiging.

Waar vind ik meer informatie?

- Op www.altrecht.nl/over-ons/wet-verplichte-ggz/ vindt u meer informatie over de wet verplichte ggz.
- Op www.altrecht.nl/over-ons/klachtenregeling/ kunt u lezen wanneer en hoe u een klacht kunt indienen.
- Hier: <https://www.pvp.nl/wvggz> leest u meer over wat de patiëntvertrouwenspersoon (PVP) voor u kan doen.

Versie 16 april 2020